

Eğitim İhracatına Girişecekler İçin Rehber

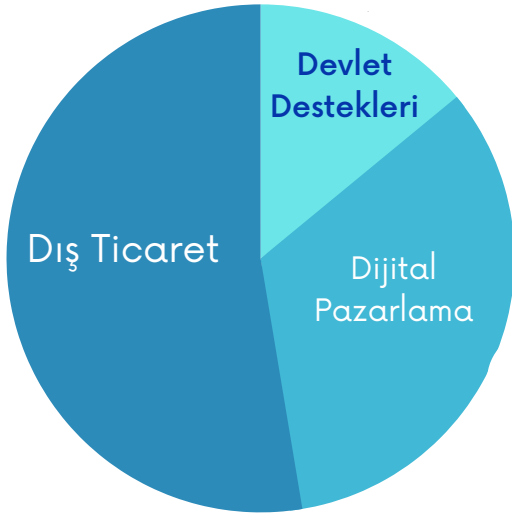
İÇİNDEKİLER

- 1.Önsöz
- 2.Dünyada Yurtdışı Öğrenci Hareketliliği
- 3.Türkiye’de Öğrenci Hareketliliği
- 4.Eğitim İhracatının Avantajları Neler?
- 5.Eğitim İhracatına Yönelik İhracat Teşvikleri Nelerdir?
- 6.Eğitim İhracatı Pazar Araştırması Nasıl Yapılmalı?
- 7.Eğitim İhracatında Dış Temsilciliklerin Rolü Nedir?
 - a.Ticaret Bakanlığı
 - b.Milli Eğitim Bakanlığı
 - c.Yunus Emre Enstitüsü ve Yurtdışı Türkler Başkanlığı
- 8.Eğitim İhracatı Sektörünün Sorunları Ne?
- 9.Eğitim İhracatında Yeni Ufuklar Neler?

İhracat Mentorunuz

Küresel pazarları kazanmada devlet destekleri, dijital pazarlama ve ihracat danışmanlığıyla yanınızdayız.

Bize Ulaşın

İŞLETMENİZ EN ÇOK NEYE İHTİYAÇ DUYUYOR?

İşletmelerin

- %15'i devlet destekleri,
- %35'i dijital pazarlama,
- %55'i dış ticaret

konusunda desteğe ihtiyaç duyuyor.

BİZİ TANIYIN

İhracat Mentorunuz BAZ Girişim 2021 yılında Ankara'da ülkemiz firmalarına küresel pazarları kazanmada devlet destekleri, dijital pazarlama ve ihracat danışmanlığı hizmetleri sunmak üzere kurulmuştur.

ÖNSÖZ

Dünyada hizmet ticareti giderek öne çıkıyor. Birçok ülke eğitim, sağlık, lojistik, kültür, yönetim danışmanlığı, gibi sektörlerini uluslararası alanda konumlamak için çalışmalar gerçekleştiriyor.

Ülkemizin hizmet ticaretinde kronik olarak açık veren bir ekonomiye sahip olması, hizmet ticaretini bizler için daha da önemli kılıyor.

Bu noktada, gelişmiş eğitim altyapısı ve yetişmiş akademisyen kadrosu ile ülkemiz, giderek artan bir şekilde dünyada eğitim hizmet ihracatı alanında adından söz ettiriyor.

İhracat Mentorunuz BAZ Girişim olarak bu rehberde, ülkemizde giderek önemi artan eğitim ihracatına girişmek isteyenlere yol göstermek istedik. Eğitim ihracatına ilişkin önemli tüm konulara değindiğimiz rehberin, ülkemizin hizmet ihracatına katkı sağlamasını ümit ediyoruz.

Saygılarımla,

Abdullah OSKAY
BAZ Girişim Kurucusu

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE YURTDIŞI ÖĞRENCİ HAREKETLİLİĞİ

Dünyada Yurtdışı Öğrenci Hareketliliği

Küresel öğrenci hareketliliği giderek artıyor. Dünyada milyonlarca öğrenci anavatanından uzakta eğitim alıyor. Tahminlere göre toplamda 11 milyon öğrencinin kendi anavatanından uzakta eğitim aldığı değerlendiriliyor. Lisans, yüksek lisans ve doktora programlarının yanı sıra, dil okulu ve sertifika programları da giderek daha fazla eğitim hizmeti ihracatında öne çıkıyor.

Türkiye'de Öğrenci Hareketliliği

Milli Eğitim Bakanlığına göre 20 bin civarında Türk öğrenci yurtdışında eğitim görüyor ve Bakanlık sistemine kayıtlı. Bakanlığın tahminlerine göre ise toplamda 50 bin civarı Türk öğrenci yurtdışında eğitim görüyor. UNESCO'ya göre ise 100 bin Türk öğrenci yurtdışında eğitim alıyor. Yalnızca üniversite eğitimi için değil dil okulu ve sertifika programları için de yurtdışına binlerce öğrenci gidiyor.

Geçmiş dönemde ülkemiz genel olarak yurtdışına öğrenci gönderen ve hizmet ticaretinin bu bölümünde açık veren bir ülke idi. Günümüzde bu durumun nispeten aşıldığı ve ülkemizin de yurtdışından yoğun bir şekilde öğrenci çekmeye başladığı görülüyor. Türkiye'de 250 bin civarı yabancı öğrenci var. Bu kontenjanların önümüzdeki dönemde daha da artması bekleniyor.

Eğitim İhracatının Avantajları Neler?

Eğitim ihracatı, bir ülkenin eğitim hizmetlerinin başka ülkelere satılmasıdır. Eğitim ihracatının avantajlarından biri ekonomik katkı sağlamasıdır. Ayrıca, yurtdışındaki öğrenciler yerel öğrencilerle birlikte eğitim alarak, farklı kültürleri ve deneyimleri paylaşarak eğitim kalitesinin artmasına ve eğitim kurumlarının uluslararası standartlara uygun hale gelmesine yardımcı olur. Eğitim ihracatı ayrıca ülkenin kültürel tanıtımına katkı sağlamaktadır.

Türkiye'nin de sosyal sermayesinin yüksek olduğu ülkelere gelen öğrencilerin ülkemiz için ticaret, kültür ve siyaset gibi alanlarda yumuşak gücüne katkı sağlıyor.

Eğitim İhracatına Yönelik İhracat Teşvikleri Nelerdir?

Ticaret Bakanlığı, Türkiye'deki eğitim ihracatının artması ve uluslararasılaşmasını desteklemek amacıyla önemli ölçüde maddi destek sunmakta. Yakın zamana kadar bu desteklerden yalnızca yükseköğretim kurumları yararlanabilmekteydi. Mevzuatta yapılan değişikliklerle birlikte 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında faaliyet yürüten Türkiye'de yerleşik kurumlar da artık destek kapsamına alındı. Destek kapsamında birim desteği, reklam, tanıtım ve pazarlama desteği, yurt dışı etkinlik katılım desteği gibi teşvikler sunuluyor. Bu yazımızda BAZ Girişim olarak sizler için eğitim ihracatında müşavirliklerin destekleyici rolünden ve müşavirliklerden alınabilecek hizmetlerden bahsettik.

Eğitim İhracatı Pazar Araştırması Nasıl Yapılmalı?

Ticaret Bakanlığı'nın desteklerinden yararlanmak ve eğitim ihraç etmek isteyen özel öğretim kurumları için cevaplanması gereken en önemli sorulardan birisi bu. Farklı başlıklarda eğitim hizmeti sunan kurumların hangi eğitimi hangi pazara hedefleyeceğini analiz ederek yola çıkması başarılı sonuçları beraberinde getirecektir. Mal ihracatı yapan şletmeler bu analizler için Trademap ve Statista gibi bilgi kaynaklarını kullanmaktadır.

Eğitim ihracatında ise hedef ülkenin bu alandaki ihtiyaçlarını istatistikler üzerinden analiz etmek yeterli olmuyor. Bunun ilk nedeni hizmet ticaretinde istatistik tutmanın mal ihracatına ilişkin zor oluşu. Diğer bir nedeni ise eğitim kavramını hedef ülkenin sosyo-kültürel yapısından bağımsız düşünemiyor oluşumuz. Söz konusu sosyo-kültürel yapıyı yerinde gözleyen "içeriden bir göz"le oradaki trendleri öğrenmek büyük önem arz etmekte. Bunun için de bahsi geçen bilgi kaynaklarında sunulan istatistiklerin ötesine geçmek bize avantaj sağlayacaktır.

Hedef ülkedeki eğitim trendlerini öğrenmek için kapsamlı bir internet araştırması bize yardımcı olabilir. İlgili ülkenin dilini bilmemiz, daha nitelikli bilgiye ulaşmamızı sağlasa da çevrimiçi çeviri araçları bu konuda şimizi kolaylaştıracaktır. İnternet ortamındaki araştırmalara ek olarak uluslararası eğitim fuarlarına katılım sağlayarak veri toplanabilir, yeni şbirliklerinin kapısı aralanabilir. Bu yöntemin en büyük kısıtlılığı ise bütçe ve zaman dostu olmayışdır. Yine de ilk aşamada bizlere önemli bilgiler sağlayacaktır.

EĞİTİM İHRACATINDA DIŞ TEMSİLCİLİKLERİN ROLÜ NEDİR?

Ticaret Bakanlığı

Bir iyi uygulama örneği: “Müşavire Danışın”

Ticaret Bakanlığı bünyesindeki “Müşavire Danışın” uygulaması Türkiye’deki iş dünyasının Ticaret Müşavirleri ve Ataşeleri arasındaki iletişimi kolaylaştırmak ve kurumsal bir yapıya kavuşturmak üzere hazırlanmıştır. İhtiyaç duyan iş dünyası aktörleri bu uygulama aracılığıyla müşavir ve ataşelerden bilgi talep edebilir, onlara sorularını yöneltebilir ve gelen yanıtları bu uygulama üzerinden takip edebilir. Bu uygulamanın yararlanıcısı yalnızca iş dünyası aktörleri olarak düşünülmemelidir. Müşavirlikler ve Ataşelikler, bu uygulamadan gelen talep ve sorular sayesinde iş dünyasının ihtiyaçlarını analiz eder ve trendin ne yönde olduğunu görebilir. Böylece kendilerinin bilgi ve deneyimine hangi alanlarda ihtiyaç duyulduğuna dair bir fikir edinerek raporlamalarını bu alanlara kaydırabilir. Müşavire Danışın uygulaması oldukça etkili çalışan ve bir talep iletildiğinde her zaman işleyen bir yapıda.

Milli Eğitim Bakanlığı

Yurtdışına eğitim ihracatı yapmak istediğimizde diğer öne çıkabilecek kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığına bağlı faaliyet gösteren eğitim müşavir ve ataşelikleri, Maarif Vakfı Okulları ve Türk Okulları.

İlk olarak Eğitim Müşavir ve Ataşeleri ile başlayalım. Milli Eğitim Bakanlığı'nın yurt dışında görevli eğitim müşavirleri ve ataşelerinin görev sorumluluklarıyla ilgili olarak "Yurt dışına Daimi Görevle Atanan Personel" konulu 2019/3 numaralı genelgesi yayınlanmıştır. Bu genelgenin 5. maddesi şu şekildedir; "İlgili ülkenin eğitim sistemini inceler, eğitim sistemi ile ilgili gelişim ve değişimleri izler ve Bakanlığa sunar." Buradan hareketle eğitim müşaviri ve ataşelerinin hazırlayacağı analiz ve raporlar, hedef ülkedeki mevcut duruma ışık tutarken geleceğe yönelik de bir yol haritası çizilmesini sağlayacaktır. Bu noktada, Ticaret Bakanlığı teşviklerinden yararlanmayı düşünen özel öğretim kurumlarımız için Milli Eğitim Bakanlığı'nın verileri yol gösterebilir, pazar araştırması yaparken onların işlerini kolaylaştırabilir.

Bu noktada, desteklerin yeni olması, ihtiyaçların yeni yeni fark ediliyor oluşu ve MEB'in bu alanda hâlihazırda bir altyapısının olmayışı nedeniyle bahsettiğimiz verilere bu yolla ulaşmamız pek mümkün olmuyor. Kendi görev alanındaki ilgili pazar araştırmalarına ve sektör analizlerine Ticaret Müşavirliklerinin sayfalarından ulaşabiliyoruz. Benzer şekilde Eğitim Müşavirliklerinin diploma denkliği, vb. işlemlerin ötesine geçerek sahada veri toplayan, araştırma yapan, sektör analiz raporları hazırlayan bir yapıya evrilmesi işlevsel olacaktır. Bu işlemlerle alandaki veri ihtiyacı karşılanabilecek, ilgili pazarlarda "içeriden bir göz"ün yardımı ile hedefe yönelik çalışmalar vücut bulacaktır.

Maarif Vakfı Okulları ve Türk Okulları da aynı şekilde Türkiye'nin eğitim ihracatında lokomotif rolü üstlenebilecek kurumlar. Türkiye'nin özel öğretim kurumları da artık dünyaya açılıyor. Üçüncü ülkelerde eğitim kurumları kurmak, üçüncü ülkelere online çift diploma imkanları sağlamak gibi hususlar da eğitim sektöründe giderek yaygınlaşıyor. Bu imkanları ise yine en iyi bilecek kurumlar orada halihazırda çalışmalar yapan kurumlarımız. Bu okullarımız da özel okullarımıza ışık tutacak mahiyette çalışmalar yapabilir.

EĞİTİM İHRACATINDA DIŞ TEMSİLCİLİKLERİN ROLÜ NEDİR?

Yunus Emre Enstitüsü ve Yurtdışı Türkler Başkanlığı

Her ne kadar Yunus Emre Enstitüsü, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı faaliyet gösterse de, bu kurumun da Türk Dili ihracatında önemli bir rolü olacağı unutulmamalıdır. Türkiye'nin dil kurslarında da popüler bir destinasyon olacağını her zaman gözönünde bulundurmalı, Yunus Emre Enstitüsü ile ülkemizdeki dil okullarının entegrasyonunu artıracak çalışmalara imza atmalıyız.

Yurtdışı Türkler Başkanlığı da Türkiye'de okuyacak kişilere verdiği burslarla farklı ülkelerin eğitim sistemleri alanında önemli deneyimler edinmiş durumda. Bu kurumun da eğitim hizmet ihracatındaki rolünün daha da artması için kaldıraç olarak daha fazla kullanılması gerekli.

Türkiye, eğitim ihracatında giderek güçleniyor. Türkiye'nin bu potansiyelinden daha fazla yararlanabilmek için kurumlararası sinerjiyle daha fazla çalışmalı ve Türkiye'nin sosyal sermayesinin yüksek olduğu ülkelere doğacak ilgiye eğitim ihracatının her boyutuyla değerlendirdiğimiz bir yapıyı kurgulamalıyız. Bunu başarabildiğimiz ölçüde Türkiye'nin ekonomik ve kültürel ilişkilerini çok boyutlu bir düzleme oturtabiliriz.

EĞİTİM İHRACATI SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI NE?

Sektörün sorunları olarak kabaca yurtdışı tanıtım faaliyetlerinin eksikliği, acentelerin güvenilir olmaması, öğrenci çektiğimiz bazı ülkelerin ülkelerin ekonomik durumunun kötü olması, fuar ve ticaret heyetlerinin sayısının yetersizliği, öğrenci çekecek üniversitelerin sunduğu paketlerin cazip olmamasını gösterebiliriz. Bu alanlarda yapılacak iyileştirmelerle ülkemizin önümüzdeki dönemde daha da fazla öğrenciye ev sahipliği yapabileceğini belirtebiliriz.

Bu noktada bazı eksiklikler de göze çarpmaya devam ediyor. Türkiye’de MEB’e bağlı olmayan ama hizmet ihracatı yapan bazı eğitim kurumları da bulunuyor. Bu kurumların hizmet ihracatı yapabilmesi için standartların yumuşatılması belirtilen tebliğden daha fazla kurumun yararlanmasını sağlayabilir. Özellikle Teknokentlerde bu şekilde çalışan birçok eğitim şirketi bulunuyor.

Diğer bir eksiklik de yabancıların Türkiye’de eğitim şirketi kurmasında karşılaşılan kısıtlar. Ülkemizi bu alanda etkili bir şekilde konumlandırmak istiyorsak, yabancıların da ülkemizde özellikle dil okulu ve diğer sertifika programlarını kurmasını desteklemeliyiz. Antalya’nın örneğin dil okulu kapasitesinde Malta’yla yarışabilecek bir kapasitesinin olduğunu unutmamalı, çalışmalarımızı bu vizyona paralel bir şekilde yapılandırmalıyız.

Son bir eksiklik de, Göç İdaresinin vize politikalarının üniversite öğrenci hareketliliğini kapsar şekilde olmasına rağmen özel öğretim kurumlarının verdiği sertifika programlarını kapsamaması. Vize politikalarında kısa dönemli sertifika programları veya dil okullarının da dahil edilmesi, Türkiye’nin eğitim ihracatını önemli noktalara getirecektir.

EĞİTİM İHRACATINDA YENİ UFUKLAR NELER?

Genel olarak eğitim ihracatında sadece üniversitelerin öğrenci çekmesine odaklanılıyorken Ticaret Bakanlığı tarafından 19/04/2022 tarihinde çıkarılan 5448 sayılı Hizmet İhracatına ilişkin genelge kapsamında özel öğretim kurumları da desteklenecek kurumlar arasına alındı. Bunun anlamı, ülkemizin artık eğitim sektörünün MEB'e bağlı çalışan özel öğretim kurumları da bu destekten yararlanabilecek.

Üniversitelerin genel olarak atladığı bazı kısımlar işte eğitim ihracatımız için bu noktada özel öğretim kurumlarına fırsatlar sunuyor. Antalya'da kışın boş kalan otelleri dil okulu hizmetleri ile doldurabilmek, uzaktan eğitim kurumlarının eğitimlerini sınır aşan bir şekilde konumlandırabilmek, otel yönetimi, restoran yönetimi, gastronomi, moda gibi ülkemizin güçlü olduğu alanlarda sertifikalı programlar düzenleyebilmek ana hedeflerimizden olmalı.

Bu yeni ufuklarla Türkiye, bölgesinde en önemli eğitim hizmeti ihracatı gerçekleştiren ülke olacaktır.

BAZ Girişim

İhracat Mentorunuz BAZ Girişim, küresel pazarları kazanmada devlet destekleri, dijital pazarlama ve ihracat danışmanlığıyla yanınızda.

bazgirisim.com

+90 545 149 95 27